

Ex/Sans/PG/4.1C/95/2018

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2018

(2nd Year, 4th Semester)

SANSKRIT

Course : XVI / C

[Epistemology]

Full Marks : 30

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

सर्वेषामुत्तरं संस्कृतभाषां देवनागरीलिपिं चाश्रित्य प्रदेयम्।

१। अधोलिखितेषु द्वयोरुत्तरं प्रदेयम्— 5×2=10

(क) 'ज्ञातसंबन्धनियमस्यैकदेशस्य दर्शनात्' — इत्यत्र ज्ञातसंबन्धनियम-पदस्य व्यावृत्तिः प्रदर्शयताम्।

(ख) बौद्धमते कार्यकारणभावात् स्वभावाद् वा व्याप्तिग्रहविषये प्रकरणपञ्चिका-कृन्मतं विशद्यताम्।

(ग) 'अबाधिते' इत्यनेन प्रमाणान्तरबाधिते विषये इति शालिकनाथ-कृतग्रन्थदिशा व्याख्यायताम्।

(घ) व्याप्तिग्रहे वैधर्म्यदृष्टान्त, कथं न स्वीक्रियते मीमांसकै-स्तदालोच्यताम्।

२। अधोलिखितेषु द्वयोरुत्तरं प्रदेयम्— 5×2=10

(क) नारायणभट्टसंमतं प्रमालक्षणं किम्? व्याख्यायताम्।

(ख) मानमेयोदय-ग्रन्थदिशा प्रत्यक्षलक्षणं व्याख्यायताम्।

[Turn over]

[2]

(ग) नारायणभट्टानुसारेण शाब्दबोधप्रकारो विव्रियताम्।

(घ) दृश्यमानार्थसादृश्यात् स्मर्यमानार्थगोचरम्।

असंनिकृष्टसादृश्यज्ञानं ह्युपमितिर्मता।।

व्याख्यायतामियं कारिका।

३. अधोलिखितेषु द्वयोरुत्तरं प्रदेयम् — 5×2=10

(क) परिभाषा-ग्रन्थस्य प्रारम्भिकश्लोके अद्वैततत्त्वं यथा परिस्फुटं तथा विशद्यताम्।

(ख) पुरुषार्थाः कति-इति नामत उल्लिख्यताम्। कथं मोक्ष एव परमपुरुषार्थः ?

(ग) मनस इन्द्रियत्वमस्ति न वेति वेदान्तपरिभाषारीत्या प्रतिपाद्यताम्।

(घ) वेदान्तपरिभाषा-कारोक्तदिशा मिथ्यास्वरूपं प्रतिपाद्यताम्।